

บทคัดย่อ

169148

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภคบัตรเครดิต

ประเภทบัตรเครดิตนอกสถาบันการเงิน

ชื่อผู้เขียน : นายอนันต์ สันติภาพ

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2547

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

1. รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยา ตันศิริ

ประธานกรรมการ

2. รองศาสตราจารย์ ดร.ทิวา เงินขวง

ในปัจจุบันนี้ บัตรเครดิตมีความสำคัญและจำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชนเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะเป็นสิ่งที่สามารถใช้แทนเงินสดในการใช้จ่ายประจำวันเพื่อการดำรงชีวิตอย่างสะดวกสบายและปลอดภัย ซึ่งปัจจุบันนี้บัตรเครดิตที่ผู้บริโภคนิยมใช้นั้น ได้มาจากผู้ออกบัตรซึ่งเป็นธนาคารหรือสถาบันการเงินประเภทหนึ่ง และผู้ออกบัตรที่เป็นบริษัทที่มีใช้สถาบันการเงิน เช่น ห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ หรือบริษัทเอกชนที่ดำเนินการเกี่ยวกับบัตรเครดิตอีกประเภทหนึ่ง แต่การใช้บัตรเครดิตไม่ว่าประเภทไหนก็ตามก็จะก่อให้เกิดความผูกพันและภาระหน้าที่ตามกฎหมาย ซึ่งในบางครั้งผู้ถือบัตรเครดิตอาจใช้จ่ายจนล้มตัวหรือด้วยความต้องการที่เกินรายได้ของตนเอง จึงทำให้เกิดปัญหาการเป็นหนี้สินอย่างมากเกินกว่าที่จะรับผิดชอบได้ ประกอบด้วยการได้มาซึ่งบัตรเครดิตหรือการสมัครเป็นสมาชิกบัตรเครดิตรุนั้นมีการแข่งขันระหว่างบริษัทหรือผู้ออกบัตรเครดิตมีความเข้มข้นยิ่งขึ้น เพื่อต้องการเพิ่มลูกค้าให้กับบริษัท จึงทำให้การออกบัตรเครดิตขาดการพิจารณาในขั้นตอนต่าง ๆ จึงทำให้เกิดปัญหาด้านกฎหมายที่บัญญัติถึงความคุ้มครองผู้ถือบัตร โดยเฉพาะกรณีของบัตรเครดิตที่ออกโดยบริษัทที่มีใช้สถาบันการเงิน ซึ่งไม่อยู่ภายใต้การบังคับของธนาคารแห่งประเทศไทย

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายที่จะนำมาใช้ในการคุ้มครองผู้บริโภคบัตรเครดิต โดยเน้นเฉพาะบัตรเครดิตนอกสถาบันการเงิน ในกรณีที่มีความเสียหายอันเกิดจากการใช้บัตรเครดิต โดยวิเคราะห์ถึงความรับผิดชอบของผู้ถือบัตรเครดิตประเภทนี้ว่าจะต้องรับผิดชอบอย่างไรหรือไม่ เพราะเนื่องจากตามข้อตกลงของการใช้บัตรเครดิตที่ทำขึ้นระหว่างผู้ออกบัตรและผู้ถือบัตร ได้กำหนดให้ผู้ถือบัตรเป็นฝ่ายต้องรับผิดชอบแต่ฝ่ายเดียว

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อกำหนดและข้อตกลงการใช้บัตรเครดิตกับบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ของประเทศไทย รวมทั้งได้ศึกษาเปรียบเทียบกับคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ ตลอดจนกฎหมายของต่างประเทศ โดยเฉพาะกฎหมายของประเทศอังกฤษ อเมริกา และฝรั่งเศส ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของบัตรเครดิต

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า มาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยถึงแม้จะไม่มีกฎหมายเฉพาะที่บัญญัติเกี่ยวกับบัตรเครดิตโดยเฉพาะก็ตาม แต่กฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เช่นกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สามารถให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคบัตรเครดิตนอกสถาบันการเงินได้เพียงพอ อย่างไรก็ตามเพื่อให้เกิดความแน่นอนชัดเจนมากขึ้น เห็นสมควรที่รัฐจะได้เข้าแทรกแซงควบคุมการประกอบธุรกิจของบัตรเครดิตนอกสถาบันการเงินตามที่ผู้เขียนได้เสนอแนะไว้แล้ว

ABSTRACT

169148

Thesis Title : Legal Protection for Non-Bank Credit Card Holders

Student's Name : Mr. Anan Santiprab

Degree Sought : Master of Laws

Academic Year : 2004

Advisory Committee :

1. Assoc. Prof. Dr. Kanraya Tunsiri Chairperson

2. Assoc. Prof. Dr. Tiwa Ngunyaung

In the current cultural climate, credit cards are becoming increasingly important largely because they seem to make people feel both more comfortable and safer, inasmuch as they can be used as a substitute for cash transactions. Credit cards can be issued by both commercial banks as well as non-bank companies, including major department stores and manufacturers. Cardholders are legally bound under the pertinent laws. One major problem for cardholders is the accumulation of massive debts from the overuse of cards. Too often the cardholders are unable to pay these debts. Many cardholders accrue expenses that are higher than their incomes. This can cause them grave financial difficulties. In addition, the credit card business has recently gained high profit margins. This, in turn, has led to ever-increasing competition among credit card providers. As a result, in order to increase the number of their customers, the process of application and the approval for credit cards has been made easier and more convenient. This study has shown that cardholders, sometimes, do not obtain

sufficient legal protection, especially for credit cards issued by non-bank institutions, these not being under the control of the Bank of Thailand.

This paper focuses on the legal protection for cardholders with credit cards issued by non-bank institutions. The focus is especially on cases where there are adverse effects on the cardholders arising from the use of their credit cards. The aim of this thesis is to analyze the responsibility of cardholders according to the terms and conditions in the agreement between card issuers and cardholders. These terms and conditions clearly state that in the use of credit cards, in cases where there are liabilities, the cardholder is fully responsible and must pay for all such liabilities.

In this paper, there are also analyses of the responsibilities of cardholders under the civil and commercial codes of Thailand. In addition, comparisons with the legal protections in England, the United States of America, and France have also been included.

This study discloses that there are, as yet, no specific laws for the protection of cardholders as related to their use of non-bank credit cards in Thailand. The existing laws, for instance the Civil and Commercial Code of Thailand and Consumer Protection Laws, are currently applied for such purposes. However, to give fair credit to the non-bank cardholders, it is recommended that the government consider stronger measures to control this business more effectively. These measures could extend the necessary legal protection to cardholders, ensuring that they would be free from any of the disadvantages delineated in this thesis.